

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO

Rzeszów, dnia 11 marca 2026 r.

Poz. 1099

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR P.II.4131.2.17.26 WOJEWODY PODKARPACKIEGO

z dnia 2 marca 2026 r.

Działając na podstawie art. 85, art. 86 i art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2025 r. poz. 1153 z późn. zm.)

stwierdzam nieważność

Uchwały nr XVI/123/2026 Rady Gminy Tuszów Narodowy z dnia 6 lutego 2026 r. w sprawie ustalenia zasad przyznawania diet oraz zwrotu kosztów podróży służbowej dla sołtysów Gminy Tuszów Narodowy w części § 1 ust. 1 w zakresie sformułowania "zryczałtowaną", § 1 ust. 2 w zakresie sformułowania "oraz udziału w sesjach rady gminy" oraz § 1 ust. 3 pkt 1.

Uzasadnienie

W dniu 6 lutego 2026 r. Rada Gminy Tuszów Narodowy podjęła uchwałę Nr XVI/123/2026 w sprawie ustalenia zasad przyznawania diet oraz zwrotu kosztów podróży służbowej dla sołtysów Gminy Tuszów Narodowy.

W trakcie oceny legalności przedmiotowej uchwały, organ nadzoru stwierdził, że została ona podjęta w części z naruszeniem 37b ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2025 r. poz. 1153 z późn. zm.). W związku z tym w dniu 20 lutego 2026 r. zostało wszczęte postępowanie nadzorcze w sprawie stwierdzenia jej nieważności.

Zgodnie z art. 37b w/w ustawy rada gminy może ustanowić zasady, na jakich przewodniczącemu organu wykonawczego jednostki pomocniczej będzie przysługiwała dieta oraz zwrot kosztów podróży służbowej (ust. 1). Rada gminy może ustanowić zasady, na jakich członkom organu wykonawczego jednostki pomocniczej oraz członkom rady dzielnicy (osiedla), rady sołectkiej, będzie przysługiwała dieta lub zwrot kosztów podróży służbowej (ust. 2).

W § 1 ust. 1 badanej uchwały Rada Gminy Tuszów Narodowy uregulowała że ustala się zryczałtowaną miesięczną dietę dla sołtysów w kwotach uzależnionych od liczby mieszkańców w danej miejscowości. Stosownie do § 1 ust. 2 analizowanej uchwały, dieta stanowi rekompensatę poniesionych kosztów związanych z realizacją zadań sołtysa określonych w statucie sołectwa oraz udziału w sesjach rady gminy. Natomiast w myśl § 1 ust. 3 pkt 1 tej uchwały, dieta ulega zmniejszeniu w przypadku nieobecności na sesjach Rady Gminy - o 20%.

W ocenie organu nadzoru wskazane wyżej zapisy, dotyczące sposobu ustalania diet przewodniczącego organu wykonawczego jednostki pomocniczej gminy, zostały podjęta z istotnym naruszeniem art. 37b ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym.

Jak wynika z cytowanego powyżej art. 37b ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, rada gminy na mocy tego przepisu została przez ustawodawcę uprawniona do podjęcia uchwały w przedmiocie zasad, które będą determinowały kiedy, z jakiego tytułu oraz w jakiej wysokości będą przewodniczącemu organu wykonawczego jednostki pomocniczej przysługiwały diety oraz koszty podróży. Istotne jest, że użyty przez ustawodawcę w art. 37b ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym wyraz „dieta” należy rozumieć jako zwrot kosztów

związanych z pełnieniem funkcji. Celem diety jest wyrównywanie wydatków i strat spowodowanych pełnieniem wskazanej funkcji. W konsekwencji tego, że dieta zmierza do wyrównywania wydatków i strat w tym zakresie, to osoba pełniąca funkcję przewodniczącego organu wykonawczego jednostki pomocniczej zachowuje prawo do zwrotu kosztów i wydatków poniesionych w związku ze sprawowaniem tej funkcji, a nie z tytułu samego faktu bycia taką osobą (tak też m.in. w wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 23 kwietnia 2020 r., sygn. akt II OSK 1276/19; w wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Opolu z dnia 11 października 2012 r., sygn. akt II SA/Op 387/12).

Powyższy pogląd znajduje potwierdzenie w orzecznictwie sądów administracyjnych. W uzasadnieniu wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z dnia 23 października 2019 r., II SA/Po 555/19, stwierdzono, że skoro dieta sprowadza się do wyrównania wydatków i strat spowodowanych pełnieniem funkcji przewodniczącego organu wykonawczego jednostki pomocniczej, to osoba pełniąca tę funkcję zachowuje prawo do zwrotu kosztów i wydatków poniesionych w związku ze sprawowaniem funkcji, a nie z tytułu samego faktu bycia taką osobą. Zakresem regulacji uchwały podjętej na podstawie delegacji ustawowej zawartej w omawianym przepisie winna być objęta m.in. sytuacja, gdy sołtys, przez dłuższy okres czasu nie wykonuje obowiązków wynikających z pełnionej funkcji, a tym samym nie ponosi żadnych kosztów związanych z pełnieniem funkcji. W przeciwnym razie dieta ustalona w stałej kwocie ma charakter okresowego ryczałtu, który przyjmuje charakter stałego, wynagrodzenia, niezależnego od kosztów związanych z pełnieniem funkcji.

Zatem w ocenie organu nadzoru, w przypadku gdy rada gminy skorzysta z upoważnienia ustawowego wynikającego z art. 37b ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym w zakresie ustalenia zasad, na jakich przewodniczącemu organu wykonawczego jednostki pomocniczej będzie przysługiwała dieta, zasady te powinny regulować sytuację gdy sołtys niewykonuje swojej funkcji. Natomiast uczestniczenie w sesjach rady gminy nie należy do obowiązków sołtysów. W konsekwencji tego, w ocenie organu nadzoru § 1 ust. 2 w zakresie sformułowania "oraz udziału w sesjach rady gminy" oraz § 1 ust. 3 pkt 1 analizowanej uchwały zostały podjęte przez Radę Gminy Tuszów Narodowy z istotnym naruszeniem prawa.

W związku z powyższym, należy również wskazać, że nieprawidłowe jest podanie w § 1 ust. 1 badanej uchwały, iż dieta posiada charakter "zryczałtowany". Podkreślenia wymaga, że w uchwale podjętej na podstawie delegacji ustawowej zawartej w art. 37b ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym winna być objęta m.in. sytuacja, gdy sołtys, przez dłuższy okres czasu nie wykonuje obowiązków wynikających z pełnionej funkcji, a tym samym nie ponosi żadnych kosztów związanych z jej wykonywaniem. W przeciwnym razie dieta ustalona w stałej kwocie ma charakter okresowego ryczałtu, który przyjmuje charakter stałego wynagrodzenia, niezależnego od kosztów związanych z pełnieniem funkcji (tak w wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach z dnia 20 kwietnia 2022 r. o sygn. akt III SA/Gl 275/22). W orzecznictwie sądów administracyjnych podkreśla się, że w możliwości określania zasad przyznania diety oraz zwrotu kosztów podróży, mieści się kompetencja radnych gminy polegająca na przyznaniu przewodniczącemu organu wykonawczego jednostki pomocniczej diety, jej wysokości oraz dookreślenia sytuacji uprawniających do jej uzyskania (tak w wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Rzeszowie z dnia 25 sierpnia 2016r., sygn. akt II SA/Rz 1701/15).

W przedmiotowej uchwale zawarto unormowania, które określiły, kiedy dieta nie będzie przysługiwała w sytuacji, gdy przewodniczący organu wykonawczego jednostki pomocniczej nie wykonuje swojej funkcji, a tym samym ustalona wysokość diety nie ma charakter ryczałtu miesięcznego (por. wyroki Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Opolu z dnia 11 października 2012 r., sygn. akt II SA/Op 387/12 oraz z dnia 17 listopada 2020 r., sygn. akt II SA/Op 217/20).

W tym stanie rzeczy stwierdzenie nieważności przedmiotowej uchwały w części jest konieczne i uzasadnione.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Rzeszowie, za pośrednictwem Wojewody Podkarpackiego, w terminie 30 dni licząc od dnia doręczenia rozstrzygnięcia.

Z up. WOJEWODY PODKARPACKIEGO

Magdalena Kryczka
DYREKTOR WYDZIAŁU PRAWNEGO I NADZORU